

Årsplan 2022/2023

Espira Århaug barnehage

Innhold

Innhold og oppgaver i barnehagen.....	5
Barns medvirkning	14
Samarbeid med foreldrene	15
Overganger	16
Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	17
Barnehagens fagområder	22
Vedlegg	24

Velkommen til Espira Kunnskapsbarnehagen!

Espira vil gi barna en fantastisk start på livet! Barnehagen skal i nært samarbeid med hjemmet gi barna en trygg hverdag preget av mestring, lek, læring og glede. Espira består pr. 1.1.2021 av 103 barnehager i omtrent 50 kommuner.

Hva innebærer det at vi er en kunnskapsbarnehage?

Espira Kunnskapsbarnehagen har som visjon å lede utviklingen av fremtidens barnehager. Dette skal vi gjøre ved å drive barnehager med høy kvalitet. Vi tror at en viktig nøkkel til kvalitet i barnehagen er kompetente ansatte som omsetter et forskningsbasert kunnskapsgrunnlag om barn og barndom til god praksis i samspill med barna.

Barnehagens visjon

Visjonen er en ledestjerne for hvordan barna skal ha det i barnehagen og hva vi ansatte skal gjøre. I Espira skal alle barn møtes med positive holdninger og anerkjennelse, hver dag, av alle ansatte.

Et spennende pedagogisk innhold

I Espira skal alle barn møte voksne som viser omsorg, støtter, engasjerer og inspirerer.

Espiras barnesyn er selve hjertet i Espira-barnehagene og handler om vårt syn på barn og vår rolle som voksne i barnehagen.

Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.

I Espiras pedagogiske arbeid, og i de pedagogiske miljøene, bygger personalet på det barna er opptatt av og interesserte i. Alle barnehager skriver årsplan for det pedagogiske arbeidet. I tillegg synliggjør hver barnehage hvilke prosjekter, temaer og fagområder de jobber med i planer og dokumentasjon av arbeidet.

Felles for alle Espiras barnehager er at de følger Barnehageloven og Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehageloven gir overordnede bestemmelser for tilbudet, mens rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Mat og måltid

I Espira er vi opptatt av at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. Mat og drikke som inntas i barnehagen utgjør en betydelig del av barns totale kosthold. Barnehagen har derfor stor påvirkning på barnas matvaner, kosthold og helse. Vi har vår egen frukt- og kjøkkenhage som barna er en del av. Fra jord til munn.

Dette ansvaret tar vi på alvor og vi har derfor mål om at alle barna i Espira Kunnskapsbarnehagen skal få:

- Alle måltider servert i barnehagen (frokost, lunsj og enkelt ettermiddagsmåltid)
- Tilbud om frukt/grønnsaker/bær til alle måltider
- Måltider med fokus på god stemning, samtaler og nysgjerrighet på mat/smak

Om barnehagen

Espira Århaug ligger idyllisk til på Kolnes, fastlandssiden i Karmøy kommune. Skog, mark og sauebeite er to av våre nærmeste naboer. Barnehagen er en fire avdelingsbarnehage, der to er småbarns avdelinger, og to er storbarnsavdelinger. Vi har vår egen Skolespira avdeling hvor de eldste barna får et fantastisk siste år i barnehagen og en god overgang til skolen. Gjennom tverrfaglig arbeid og spennende prosjekter støtter vi barnas iboende lærelyst og barnas tro på seg selv. Realfag, språk og bevegelse er satsningsområdet til Espira, og vi fordyper oss og satser mer fremover på realfag, språk og bevegelse. I vår barnehage legger vi tilrette for at barna gis mulighet for ro og hvile i løpet av barnehagehverdagen og leken har en svært sentral plass i hverdagen.

Barnehagen har et unikt uteområde med skog, ulike lekeapparater, ulendt terreng, egen kjøkken- og grønnsakshage i naturskjønne omgivelser.

Vi har egen kokk som lager varmmat fire ganger i uken. Gjennom året har kokken grupper sammen med barna der de får lære om kosthold, ernæring og lage mat sammen. Barna bidrar med å forme og medvirke i matlagingsprosessen. Barna bruker også kjøkken- og grønnsakshagen sammen med kokken hvor de får rike erfaringer med prosessen fra jord til munn og tilberedning av mat. Vi er opptatt av å se hvert enkelt barn, bidra til begeistring og glede i lek, bygge gode relasjoner og vennskap med og for barna, samt at barna skal få medvirke i sin egen barnehagehverdag slik at vi møter barna med det de er opptatt av.

Faktaboks

Åpningstid 06:30-17:00

Egen kokk

Full kost barnehage med fire varmmåltid i uken og frukt og grønt til alle måltid

Kjøkken- og grønnsakshage, frukttrær

Egen grillhytte

Realfag og språksatsning

Fokus på måltid og mat som en pedagogisk arena

Eget realfagsområdet i barnehagen

Egen Skolespira avdeling for de eldste barna

Avdeling Gulrotenga er friluftsavdeling

Gratis bleier, solkrem og salver

Egen skog og ulendt terreng på uteområdet

Samarbeid med SunnereBarn

Tilgang til skog og mark utenfor barnehagens område

Spireportalen

Facebook side

Instagram

Oppholdstid 80-100%

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Innhold og oppgaver i barnehagen

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående. Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Slik arbeider vi med barnehagens verdigrunnlag i praksis:

- Vårt barnesyn er styrende for vår praksis og skal ligge til grunn for alle valg vi foretar oss i vårt arbeid med barna.
- Vennskap står fast som et tema i årshjulet vårt, og vi har utarbeidet en egen handlingsplan for mobbing dersom det skulle oppstå og arbeider målrettet og strukturert med psykososialt barnehagemiljø. Strukturert arbeid med tema vennskap og psykososialt barnehagemiljø gjennom hele året bidrar i stor grad til et preventivt forebyggende arbeid omkring mobbing.
- I vår barnehage møter vi individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikrer at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet. Dette er viktige verdier som gjenspeiles i barnehagen
- Gjennom synliggjøring av ulike tradisjoner, kulturer, holdninger og verdier fremmer vi demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.
- I vår barnehage bygger vi verdier som medmenneskelighet, fellesskap, demokrati, respekt for menneske og naturen gjennom å støtte relasjoner mellom barna, snakke med barna om fellesskap og vennskap, og hvor vi tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirerer til lek, samspill og fellesskap inne og ute.
- Gjennom et godt samarbeid med SOS barnebyer støtter Espira barnehager i henhold til FNs barnekonvensjon der barn fra sårbare familier får et godt pedagogisk tilbud i et trygt miljø. Barna får god oppfølging, sunn mat, og ikke minst får barna lov til å være barn – med mulighet til å leke og lære i fellesskap. Det pedagogiske opplegget og oppfølgingen barna får i en barnehage gir et verdifullt og i mange tilfeller nødvendig grunnlag for å kunne følge undervisningen når de senere skal begynne på skolen.
- Gjennom arbeid med bærekraftig utvikling får barna rike erfaringer med å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling i vår barnehage omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi

kjenner det. Gjennom arbeid med natur og miljø og ta vare på hverandre, dyr og naturen rundt oss fremmer vi viktige verdier, holdninger og en praksis i tråd med et mer bærekraftig samfunn.

- Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen.
- Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Livsmestring og helse

I rammeplanen står det at barnehagen skal ha en helsefremmende og forbyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

Slik arbeider vi forebyggende og helsefremmende:

-
- Vi har fullkosttilbud, et sunt og variert kosthold. Med fokus næringsrik mat for barn i vekst. Vi tilbyr barna daglig rene råvarer, fiberrik mat, frukt og grønt.
- Barna får delta aktivt i matlaging, forberede og tilberede mat.
- Barna får gode erfaringer med bevissthet om gode holdninger og god hygiene.
- Barna får aktiviteter og lek som er tilrettelagt for fysisk utfoldelse både inne og ute
- Vi arbeider strukturert og pedagogisk med vennskap og fellesskap, støtter alle barn i lek og utvikler barnas sosialkompetanse gjennom hele året.
- Vi har beviste og faglige holdninger og praksis rundt kjønnsdiskurser blant personalet slik at alle gutter og jenter får like muligheter.
- Vi arbeider og har gode rutiner på mobbing og krenking gjennom faglig bevissthet, refleksjon, kompetanseheving, kurs og gjennom klare HMS- retningslinjer.
- Vi har førstehjelpskurs og jevnlig oppe temaer og strukturert arbeid omkring omsorgssvikt, vold, seksuelle overgrep i personalgruppen. Vi benytter oss av kompetansehevingsprosjektet Stine Sofie stiftelsen.
- Personalet er kjent med barnehageloven og sin melde og avvergingsplikt, og vi har jevnlig fokus på kompetanseheving omkring ulike typer omsorgssvikt for bevisstgjøring i personalgruppa.
- Vi har fokus på selvstendighetstrening ut ifra individuelle forutsetninger gjennom hele barnehagetiden. Samt arbeid med barnas sosialkompetanse.
- Vi arbeider med respekt og toleranse om egne og andres følelser, likheter og ulikheter og at alle har sin egen virkelighetsforståelse.
- Fokus på egen og andres selvhevdelse, det å si "nei" og forstå et "nei" fra andre, samt sette grenser for egen kropp og forstå andres grenser for sin kropp.
- Gjensidig og tett samarbeid med PPT, barnevern, politi og andre eksterne instanser

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalets arbeid innen alle disse områdene.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Personalet i barnehagen skal:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for omsorg:

-
- Vi bruker Kari Papes relasjonskartlegging på alle barn minimum to ganger pr år
- Vi sørger for en god tilvenning som er individuelt tilpasset etter barnas behov
- Hvilestund og rom for avslapning for alle barn
- Legge til rette for omsorgsfulle relasjoner gjennom en varm væremåte, et fang, en hånd, eller en klem uavhengig av tid, rom og sted.
- Vi har rom for alle følelser hos barna, og vi hjelper barna til å sette ord på og gjenkjenne egne og andres følelser. I vår barnehage støtter vi barna i deres emosjonelle utvikling og bidrar til å utvikle barnas følelsesregulering
- Tilgjengelige voksne som er fysisk og psykisk til stede som er lydhør og sensitive overfor barnets signaler og uttrykk, både verbale og non-verbale
- Voksne som støtter og veileder barna til å sette ord på følelser og hjelpe barna til å håndtere egne og andres følelsesuttrykk.
- Vi sørger for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen hvor vi møter alle barn med åpenhet, varme og interesse og viser omsorg for hvert enkelt barn

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Personalet i barnehagen skal:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser

- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for lek:

-
- Tilrettelegging av lek i små grupper og støtter barna i deres lek med å tilføre leken glede og begeistring
- Voksne som er tett på, og støtter og veileder i leken, eller som er en del av leken
- De voksne i vår barnehage hjelper og veileder barn som trenger støtte for å komme inn i eller klare å bli i leken
- Voksne som er til stede på gulvet sammen med barna i deres lekemiljø
- Vi har fokus på pedagogisk lekemiljø, der vi legger til rette for barnas interesser og tilfører/skifter ut leker og materiell etter barnas behov, interesser og medvirkning.
- Vi har variert lekemateriale tilgjengelig, og leker som bidrar til fellesskap og som inviterer til samspill og felles lek.
- Barna får felles erfaringer gjennom temaarbeid og prosjekter, som igjen inspirerer til felles lek og utvider barnas felles referanseramme.
- Vi har fokus på god læring gjennom lek og varierer leken mellom vokseninitiert lek og barneinitiert lek
- Vi legger til rette for at leken har en egenverdi i seg selv og har en stor plass i vår barnehagehverdag.
- Har lekemateriell tilgjengelig for barn som har behov for å bearbeide traumatiske opplevelser
- Størst mulig grad av lekemateriell uten bestemt funksjon

Barnehagen skal fremme danning

Personalet i barnehagen skal:

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet

- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring

Slik arbeider vi for å fremme dannings:

- Samarbeid med barnets hjem
- Samlingsstund
- Barnesamtaler
- Grønne tanker, glade barn
- Personalet som rollemodeller og veiledere
- Gi barna erfaringer med hvilke rammer som er akseptable i samvær med andre
- Støtte barnets identitetsutvikling og hjelpe de med å utvikle et positivt selvilde
- Personalet skal møte barna i det de er opptatt av
- Støtte relasjoner mellom barn
- Undre oss sammen med barna om ting og sammenhenger de lurar og filosoferer over. Stille åpne spørsmål, og ikke alltid gi svar, men la barna sammen finne svar. På denne måten vil barna få erfaringer med at vi alle har vår sannhet og vår egen virkelighetsforståelse
- Personalet skal legge til rette for at aktiviteter i barnehagen er meningsfulle for barna
- Hjelpe barna å se seg selv i en større sammenheng, og i et fellesskap og demokrati

Barnehagen skal fremme læring

Personalet i barnehagen skal:

- sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem
- sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser

Slik arbeider vi for å fremme læring:

-
- Tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirerer barna til nysgjerrighet og utforsking
- Personalet skal utfordre barnas tenkning ved å stimulere barnas lyst til å leke, utforske, lære og mestre i ulike situasjoner
- Barna får være med å forme sin egen hverdag
- Bidra til at leken som formell og uformell læringsarena hvor det pedagogiske arbeidet sammen med barna gir barna tilstrekkelige utfordringer i deres proksimale utviklingssone
- Gi barna positive tur opplevelser gjennom mestring og glede med å bruke naturen som en del av barnas naturlige leke- og læringsarena
- Arbeid med prosjekt og temaarbeid flere ganger i året. Barna medvirker selv ved å bestemme tema og selve prosessen basert på barnas egne interesser og lærlyst
- Pedagogisk dokumentasjon på veggene i barnehøyde, slik at barna kan få vise andre og samtale om prosessen etterpå
- Tverrfaglighet i arbeidet vårt
- Vi har fokus på at barna skal få gode opplevelser til å ferdes ute gjennom alle årstider og vær slik at de får gode erfaringer med å være ute og i naturen gjennom bevegelsesglede, utforsking og lek som en læringsarena.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Personalet i barnehagen skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner

- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

Slik arbeider vi for å fremme vennskap og fellesskap:

- Anerkjenne ulikheter innenfor trossyn og ulike tradisjoner og kulturer
- Bidra til inkludering på tvers av kjønn, alder og modenhet
- God organisering i større og mindre lekegrupper, med hensyn til barnets interesser, utviklingsnivå og relasjoner
- Felles opplevelser som både skaper og forsterker vennskapsbånd
- Voksne som støtter og hjelper barn som har behov for støtte og utvikling i leken
- Temaarbeid om vennskap hvor vi har samtaler og aktiviteter med barna om vennskap og fellesskap. I vår barnehage snakker vi med barna om vennskap og fellesskap
- I vår barnehage er det en god blanding av organisering i større og mindre grupper
- Tilrettelegging for at leker og materiell inviterer til felles lek og samspill
- Barna får være med å medvirke hvilke sosiale regler som skal gjelde for vår barnehage
- Fokus på å gi barna gode problemløsere og redskaper til å etablere vennskap, men også holde på vennskap over tid.
- Veileder barna til å gi de gode strategier, forsterke felles fokus, felles referanserammer og meningsfulle opplevelser
- Bruk av sang og musikk, litteratur, forteller og eventyrformidling som ivaretar barnas behov for felles opplevelser

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Personalet i barnehagen skal:

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn
- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse

Slik arbeider vi for å fremme kommunikasjon og språk:

- Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete etter behov
- Vi bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter
- I vår barnehage bidrar vi til at alle barn gis mulighet og støtte til å være språklig aktive
- Bruk av ASK og andre støttmateriell for å støtte alle i sin språkutvikling
- Barnehagen sørger for at alle barn får mulighet til å delta i samtaler
- Lek med språk gjennom rim, regler, ordlek og fortellinger
- Bruk av sang og musikk, høytlesning og lesestund
- Alle barna får delta i lek sammen med andre barn. Lek og sosiale aktiviteter er den viktigste arenaen for tilegnelse av språk

- Sette ord på det vi utfører i hverdagsaktiviteter som f.eks. påkledning, måltid, lek og stell
- Oppfordrer til å gripe her og nå situasjoner og støtte hverdagssamtalen med og for barna
- Bruker ressurser vi har i personalet med ulike morsmål
- Bruker språkstimulerende materialer som f.eks. Snakkepakken, Språkkista, BRAVO, grep om begreper, eventyrkasser, spill, bøker, lydbøker, digitale verktøy og dialogisk lesing
- Bruk av BABI som språkstimulering på norsk og andre språk.
- Formelle og uformelle språkgrupper
- Samling og lek med språket
- Språkstimulerende lekemiljø
- Voksne som tydelige og gode språkmodeller
- Fokus på gode samtaler mellom barn og mellom barn og voksne
- Lydhøre voksne som gir bekreftelse på barnas språklige uttrykk og støtter og utvider dem
- Barnehagen har satsing på kommunikasjon og språk, og har laget egne handlingsplaner som vi skal arbeide målrettet og strukturert med gjennom hele året

Barns medvirkning

Rammeplanen sier at barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Slik arbeider vi for å ivareta barns rett til medvirkning:

-
- Voksne som er lydhøre og anerkjenner barnas ytringer og uttrykk som likeverdige
- Vi arrangerer jevnlige barnemøter der barna får komme med innspill og forslag til avdelingens innhold i form av tema- og prosjektarbeid, sanger, og barnas eget lekemiljø m.m
- Vi utvikler lek og innholdet i det pedagogiske lekemiljøet etter hva barna er opptatt av
- Tilrettelegger for at de yngste barna og barn som uttrykker seg med non verbal kommunikasjon og ytrer seg gjennom kroppsspråk får mulighet til å gi uttrykk og ytre sine egne behov og synspunkter på egne vilkår.
- Voksne som er aktive, tilgjengelige og som har en tilstedeværende rolle i barnas lek, slik at alle barn får mulighet til å medvirke i sin egen barnehagehverdag.
- Voksne som tar barns ytring på alvor og inkluderer dem ved å lytte til deres meninger
- Organiserte barnesamtaler uti fra barnas egne behov
- De voksne er bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegger for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov
- I vår barnehage bekrefter vi barnas inntrykk, uttrykk og ytringer

Samarbeid med foreldrene

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven §§ 1 og 4. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Slik arbeider vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

-
- Daglig dialog i hente- og bringesituasjon
- Når barnet kommer i barnehagen, skal det ønskes velkommen med navn
- Sosiale arrangementer som en sosial arena for foresatte, barn og ansatte
- Godt samarbeid mellom barnehagen og barnets hjem til barnets beste
- Personalet skal tilby minimum to foreldresamtaler i året, der den ene er obligatorisk
- Ett til to foreldremøter i året
- Informasjonsmøte, besøksdager og omvisning før barnehagestart
- Besøksdager etter avtale og behov
- Fleksibel tilvenning
- Oppstartsamtaler og oppfølgingssamtaler
- Et godt samarbeid med barnets foresatte gjennom hele året og barnehagen bistår og veileder ved behov
- Digitalt informasjonsverktøy gjennom Spireportalen
- FAU og SU

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Rammeplanen sier at barnehagen, i samarbeid med foreldrene, skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Vi følger Espiras standard for tilvenning i barnehagen. Se vedlegg.

Overganger innad i barnehagen

Rammeplanen omtaler også overganger innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn og personale når de bytter barnegruppe.

Vi følger Espiras standard for bytte av avdeling. Se vedlegg.

Overgang barnehage og skole

Ifølge rammeplanen skal barnehagen i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Vi følger Espiras standard for de eldste barna i barnehagen, Skolespirene. Se vedlegg.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Ifølge rammeplanen skal barnehagen være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.

Slik arbeider vi for å sikre gode planleggingsprosesser:

-
- Planleggingen baseres på kunnskap om barns utvikling, observasjoner, dokumentasjon, refleksjon, evaluering og systematisk vurdering
- Planlegging og dokumentasjon som støtte i utviklingsarbeidet med sosialt samspill, fagområde, tema, prosjekt og aktiviteter i barnehagen
- Bruk av Spireportalen som et kommunikasjonsverktøy mellom foresatte og barnehagen. Her finnes det planer over måneden, evaluering av måneden, månedstema og faglige beskrivelser av hva vi arbeider med og hvorfor
- Aktiv bruk av årsplan, rammeplan og annen barnefaglig teori i planleggingsarbeidet
- Jevnlig avdelingsmøter som tar for seg evaluering, planer og organisering av barnegrupper ut ifra barnets beste
- Vi har jevnlig ledermøter og personalmøter

Vurdering

Rammeplanen sier at barnehagen jevnlig skal vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Espira BLIKK

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk. Vi kaller den Espira BLIKK. I Espira BLIKK vurderes de ansattes pedagogiske praksis og samspill med barna opp mot kjennetegn på kvalitet, utledet fra rammeplanen. Etter vurderingene setter barnehagene mål og tiltak for utviklingsområder.

Spireportalen

Gjennom det digitale verktøyet Spireportalen har Espira en digital plattform for planlegging og dokumentasjon av den pedagogiske virksomheten, samt for kommunikasjon med foreldre.

Slik arbeider vi for å sikre god vurderingspraksis:

-

- Vi gjør systematiske vurderinger gjennom metodikken "Espira Blikk" med fokus på voksne som utøver en reflektert og god pedagogisk praksis i samspill med barna. "Espira Blikk" går ut på at barnehagene vurderer egen praksis og kvalitet internt, og hvor vi får ekstern vurdering fra andre Espira barnehager
- Vurderingsarbeid på avdelingsmøter, personalmøter, planleggingsdager, barnesamtaler og aktivt bruk av brukerundersøkelser
- Rapporten med bilder, refleksjon og tekst fra barnas hverdag på Spireportalen
- Jevnlig bruk av Kari Pape sine fargekoder for å kartlegge de voksnes holdninger til enkelt barn
- Jevnlig vurdering av egen praksis gjennom refleksjon, observasjon og evalueringer
- Vi benytter oss av gjennom Karmøy kommune DUÅ, De utrolige årene som et vurderings og kompetanse verktøy
- Pedagogisk leder, lederteam og styrer vurderer jevnlig barnehagens pedagogiske praksis
- De ansatte vurderer barns trivsel og utvikling systematisk
- Vi har et kritisk blikk på egen rolle, om hvordan vi som voksne fremmer eller hemmer barns trivsel. Det er ikke barnet, men miljøet rundt som er avgjørende. Dette har en sentral rolle i vårt vurderingsarbeid av egen pedagogiske praksis
- Pedagogisk leder vurderer jevnlig sin pedagogiske praksis på sin avdeling gjennom pedagogiske rapporter
- Gjennom arbeid i personalgruppen om barns psykososiale barnehagemiljø sikrer vi at alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Rammeplanen sier at barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

Slik sørger vi for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte:

-
- Tett samarbeid med kommunale tjenester, deriblant pedagogisk støtteenhet, PPT, BUP, helsestasjon, skole, og andre eksterne samarbeidspartnere
- Vi benytter oss av observasjon som redskap for å legge til rette for enkelt barn slik at alle barn får det samme allmenne pedagogiske tilbudet
- I tett samarbeid med barnets hjem vurdere fortløpende barnets utvikling, lek og trivsel for å fange opp tidlig de barna som har behov for ekstra støtte
- Sette inn handlingsplaner og tiltak i nært samarbeid med barnets hjem for å støtte opp barn ved behov.

- Deler barna i mindre grupper for å forebygge
- Vi benytter oss av DUÅ som et verktøy, og utarbeider utviklingsplaner som har fokus på relasjonsbygging og positive strategier i arbeid for å møte barna der de er
- Jevnlig dialog med foresatte

Barnehagens arbeidsmåter, progresjon og barnehagens digitale praksis

Ifølge rammeplanen skal barnehagens arbeidsmåter ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn mulighet for medvirkning. Barnehagen skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barngruppen og lokalmiljøet.

Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Espiras satsinger på de yngste og de eldste barna

Espira har egne satsinger for de eldste barna, skolespirene, og for tilvenning av de yngste barna, småspirene.

Småspirene

En trygg start er fundamentet for en god barnehagetid. I Espira skal vi gi barn og foreldre en god oppstart og tilvenningstid i barnehagen.

Omsorg, trygghet, tilknytning, godt foreldresamarbeid og barnets beste står i sentrum for tilvenningstiden. Vi skal gjøre vårt beste for at alle barn og familier starter barnehagelivet på en god måte.

Skolespira

I Espira skal barna få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen. De skal møte arbeidsmåter og få erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Alle Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar også i nettverk med andre skolespira-ansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre.

I skolespiregruppa skal barna også bli kjent med skolen og hva som venter dem slik at overgangen til skolen blir trygg og god. Alle våre barnehager samarbeider med skolene barna skal begynne på.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de yngste barna (Småspirene) i barnehagen:

- Vi har utarbeidet en progresjonsplan for alle fagområder som vi arbeider etter. Denne er for å vite hva barna skal få tilbud om, ikke hva de skal kunne
- En hverdag preget av ro, omsorg, lek og læring og aktivitetsnivå ut ifra barnets eget utviklingsnivå og behov
- Fokus på tilvenningsperioden som den gode starten både for barn og barnets foresatte
- Individuelt tilpasset tilvenning ut fra barnets behov og foresattes ønsker for sitt barn

- Voksne som er sensitive overfor barnas behov, og som tolker hva barna har behov for og trenger
- Stort fokus på relasjon, trygghet, tilknytning og omsorg
- Fokus på non verbal og verbalt språk i hverdagsaktiviteter, lek og i mer tilrettelagt situasjoner
- Tumblelek inne og ute for å gi barna gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser
- La barna få oppleve mestring, samt gi de nye utfordringer å strekke seg etter når de trenger det
- Tett dialog med barnets foresatte for å sikre et godt foreldresamarbeid til barnets beste

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de mellomste barna i barnehagen:

-
- Vi har utarbeidet en progresjonsplan for alle fagområder som vi arbeider etter. Denne er for å vite hva barna skal få tilbud om, og ikke måle ferdigheter. Prosessbasert progresjonsplan
- Jevnlig besøk på ny avdeling for barn som skal over på avdeling med de eldste
- En god tilvenningsprosess på ny avdeling med en trygg voksen
- Fokus på vennskap og inkludering
- Turer i nærområdet der barna får mulighet til å utforske nærmiljøet
- Realfagsarbeid, med aktiv bruk av Forskerfabrikken og realfagsgrupper
- Alle barn skal få kjenne på at de er en del av fellesskapet der vi tar vare på hverandre
- Legge til rette for et pedagogisk lekemiljø som bygger opp under vennskap og felleskap
- Tilrettelegging av lekemiljø som inviterer til felles lek og samspill og et pedagogisk miljø som inspirerer til nysgjerrighet og utforskning
- Tett dialog med barnets foresatte for å sikre et godt foreldresamarbeid til barnets beste

Slik arbeider vi for sikre progresjon for de eldste barna (Skolespirene) i barnehagen:

-
- Vi har utarbeidet en progresjonsplan for alle fagområder som vi arbeider etter. Denne er for å vite hva barna skal få tilbud om og ikke for å måle ferdigheter.
- Skolespira året skal skille seg fra de andre årene i barnehagen
- Aktivt bruk av realfagsgrupper og Forskerfabrikken
- Fokus på sosialkompetanse, vennskap, lek og fellesskap samt selvstendighetstrening gjennom å utvikle kompetanse og ferdigheter som følelsesregulering, ansvarsfølelse, samarbeide, selvkontroll, selvhverdelse og empati
- Miljøagenter der de deltar på aktiviteter som bidrar til å ta vare på nærmiljø og naturen
- Mat grupper der barna både får lære om hvor maten kommer i fra, næringsstoffer i de ulike matvarene samt får erfaring med matlaging og tilberedelse av mat

- Espiras matpakke kurs
- Langturer der barna får utfordre seg i ulendt terreng og oppleve mestring
- Gjøre barna bedre rustet til Skolestart blant annet ved å trene på å vente på tur, lytte til andre, oppøve fin og grovmotorikken, blyantgrepet, til å holde felles fokus, kjenne igjen navnet sitt, til å ta imot og følge opp både individuelle og kollektive beskjeder
- Skolespira skal få være barnehagebarn også det siste året i barnehagen, samtidig som vi bidrar til å sende de til skolen med en ryggsekk full av nyttige redskaper som gjør de bedre rystet til å møte en skolehverdag.
- Skolespira har egne arrangementer som Espira Lekene, Røværstur, svømmeopplæring, rose-seremoni og overnatting i barnehagen.
- Barnehagen sikrer et godt samarbeid med barnas skole gjennom besøksdager og gjennom overføringssamtaler på våren for enkelt barn ved behov

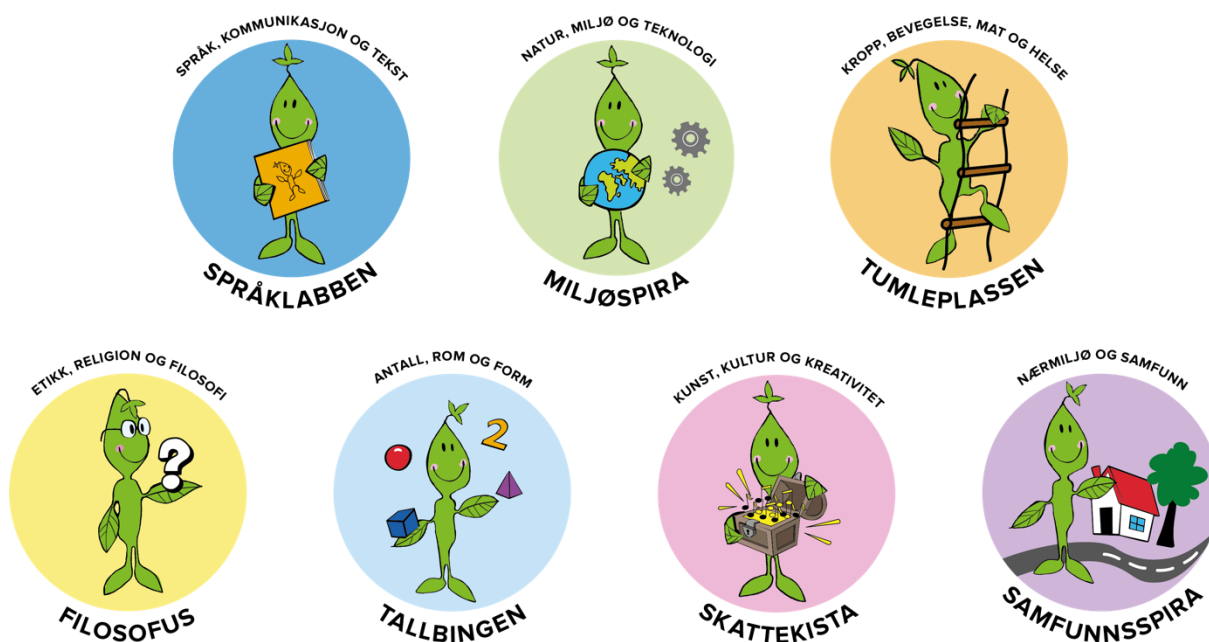

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Ifølge rammeplanen skal barnehagen se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene i rammeplanen tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Spirene

De ulike «Spirene» i Espira representerer alle fagområdene i rammeplanen. I Espira ser vi fagområdene i sammenheng. Vi jobber helhetlig, tverrfaglig og ofte tema- eller prosjektbasert med alle fagområdene.

Espiras satsingsområder

Espira har tre satsingsområder: **Språk, realfag og bevegelse**. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Slik arbeider vi med fagområdene og satsingsområdene i år:

Realfag

I vår barnehage har vi realfag som ett av våre satsingsområder. I rammeplanen forekommer det få formuleringer som kan knyttes direkte til realfaglige temaer. Det er først og fremst fagområdet «natur, miljø og teknikk» og fagområdet «antall, form og rom» som kan sies å omhandle naturfag og matematikk. Det er vist i forskning at barn har en naturlig interesse for realfag. Realfag stimulerer også barns kognitive utvikling og det kan påvirke senere presentasjoner både i realfag og andre fag.

- De voksne tar tak i hva barna er interessert i og knytter det oppimot realfag. Er barna interessert i for eksempel hav bygger vi på det med teoretisk kunnskap om hav og arter (biologi). Vi knytter inn (fysikk og kjemi) ved å ha eksperimenter knyttet til hav og vann.
- Personalet legger til rette for realfags-aktiviteter gjennom lek. Vi benytter oss av korte opplegg og gjentakelser over tid.
- Vi har eksperimenter med barna- Forsker Fabrikken.
- Vi er opptatt av å ha realfag inne og ute.
- Vi har en egen realfagsgruppe i barnehagen som drøfter, planlegger og evaluerer hvordan vi kan bli bedre med realfag med barna.
- Realfagsgrupper med barna.
- Matlagingsgrupper
-
- Språk
- Satsingsområdet språk er godt innarbeidet i barnehagen, voksne med god kompetanse og lidenskap for språk og flerspråklige. Vi har variert språkmateriale som vi benytter oss av.
- Vi har satsing på språk og har laget gode handlingsplaner for barnehageåret, som vi skal evaluere jevnlig.
- Voksne som bruker språket bevisst i det daglige.
- Fokus på at alle barna skal få være delaktig i grupper, uformelle- og måltidsituasjoner.
- Lek med ord og bokstaver
- Vi har faste samlinger, språkgrupper, eventyr, lesegrupper, rim og regler, sang mm.
- Vi bruker bilder, begreper som forsterker språket, alt etter barnas behov.
-
- Bevegelse
- Uteområdet til barnehagen har skog, ulendt terreng og varierte leke apparater.
- Vi benytter oss av nærmiljøet til å gå tur i skog og mark.
- Vi har samlinger, aktiviteter og sanger som stimulerer til barns bevegelse.
- Vi legger til rette for motoriske aktiviteter både inne og ute, hver dag.
- Støtter barna til å utforske, utfordre og gir dem mestring

Vedlegg

Espiras standard for når barnet begynner i barnehagen

Målsettingen med Småspirestandarden er at alle barn som begynner i Espiras barnehager får en god start i barnehagen. Småspirestandarden omfatter tre faser:

- Før barnet starter i barnehagen
- De første dagene i barnehagen
- Oppfølging av tilvenningsperioden etter 2-8 uker

Småspirestandarden følges av maler for velkomstbrev til foreldre og skjema for oppstartsamtale og oppfølgingssamtale etter 2-8 uker.

Fase 1 - Før barnet begynner i barnehagen

- Foreldre skal få tilbudsbrev i mappe med brosjyremateriell.
- Når plassen er akseptert etableres kontakt med foreldrene.
- Velkomstbrev sendes til foreldrene i god tid før oppstart
- Alle barn skal få tilbud om å besøke barnehagen før oppstart.
- Det skal avholdes et felles foreldremøte eller en foreldresamtale før oppstart, for eksempel tidlig i juni

Fase 2 - De første dagene

- En avtalt kontaktperson tar imot barnet og foreldrene de første dagene, og sørger for at barnet gradvis blir kjent med flere barn og voksne.
- Foreldrene tilbys oppstartsamtale senest etter en uke, dersom denne ikke er avholdt før oppstart
- Lengde og tidspunkt for tilvenning skal avtales og justeres i dialog med foreldrene med bakgrunn i barnets behov. Foreldrene skal minimum være til stede sammen med barnet i 3-5 dager.
- Foreldrene tar seg av de daglige rutinene med sitt barn i starten (mat, bleieskift, påkledning osv.) Personalet nærmer seg gradvis.
- Personalet skal være sensitive mot barnets behov og gi barnet den støtten det trenger.
- Personalet skal være imøtekomende.
- Personalet skal sørge for en god struktur, organisering og forutsigbarhet gjennom fast dagsrytme og faste aktiviteter.
- Barnehagen legger til rette for at barnet blir kjent med mindre grupper av barn om gangen.

Fase 3 - Oppfølging av tilvenningsperioden

- Tilvenningsperioden vil i de fleste tilfeller regnes som avsluttet etter 2-8 uker.
- Personalet skal invitere til løpende dialog og tilbakemeldinger fra foreldrene underveis i tilvenningsperioden.

- Barnehagen skal gjennomføre en oppfølgingssamtale 2-8 uker med foreldrene etter barnets oppstart i barnehagen.

Espiras standard for når barnet bytter avdeling

- Det skal tas en velbegrunnet beslutning, i dialog med foreldrene, om barnets overgang
- Når beslutningen er tatt skal foreldrene få tilbud om en overføringssamtale før oppstart på ny avdeling.
- Barnet skal få tid til å besøke ny avdeling før oppstart.
- Barnets garderobeplass skal være klargjort til barnets første dag på ny avdeling.
- Relevant informasjon om barnet overføres mellom avdelinger.
- Det avtales en kontaktperson for barnet og foreldrene i forbindelse med overgangen.
- Kontaktpersonen støtter barnet i å etablere trygge og gode relasjoner, samt sørger for at foreldrene får nødvendig informasjon i overgangsperioden.

**Ordet «avdeling» er valgt fordi det er denne måten flest barnehager i Espira organiserer seg på. Standarden gjelder uansett organiseringsform.*

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfylte prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring
- i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog
- minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfylte prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i menings-skapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

